

Čís. 14976.

K § 158 obč. zák.

Předpisu § 158 obč. zák. vyhovuje průkaz, že dítě nemohlo býti manželem zplozeno.

Předpis ten nebrání tomu, by nemožnost zplození dítěte manželem nebyla prokázána výpovědí manželů k důkazu o tom slyšených.

(Rozh. ze dne 20. února 1936, Rv I 301/34.)

Prv ý s o u d vyhověl žalobě na oduznání manželského původu dítěte podle § 158 obč. zák., v níž žalobce popřel, že by byl s matkou dítěte v kritické době souložil namítaje, že matka dítěte v této době souložila s jinými muži. O d v o l a c í s o u d uznal podle žaloby.

N e j v y š š í s o u d uložil odvolacímu soudu nové jednání a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Prvý soud nabyt na základě svědecké výpovědi matky dítěte Marie D. přesvědčení, že tato se žalobcem již od června 1931 nesouložila a že tudíž dítě nemohlo býti jím zplozeno. Odvolací soud uvedl, že nelze uznati, že žalobce podal důkaz o nemožnosti zplození dítěte podle § 158 obč. zák., ježto prý správnost svědecké výpovědi matky dítěte, podle níž tato v době početí páchala cizoložství a podle níž dítě není manželem jejím zplozeno, není potvrzena jinými svědeckými výpověďmi. Provedení důkazu výsledkem stran odvolací soud nenařídil, ježto prý ani přísežná výpověď žalobcova o tom, že s manželkou v kritické době neobcoval, by nepostačila k důkazu, protože tu není jiných důkazů, než svědecké výpovědi matky dítěte a protože ani souhlasné výpovědi obou manželů samy o sobě nepostačují, aby uznáno bylo, že dítě bylo zplozeno mimo manželství. Předpis § 158 obč. zák. nevyžaduje, aby manžel dokázal nemožnost soulože vůbec, nýbrž dostačí průkaz, že dítě nemohlo jím býti zplozeno. Podle ustálené judikatury nejvyššího soudu stačí důkaz, že v kritické době (§ 163 obč. zák.) nedošlo mezi manželi k pohlavnímu styku a lze k prokázání této okolnosti použití i svědecké výpovědi manželky i výsledku stran; není zákonného důvodu, aby předpis § 158 obč. zák. byl vykládán jako obmezení důkazů v tom směru, že by svědecká výpověď matky, pokud se týče výpověď manžela jako strany nemohly platiti za dostatečný důkaz pro nemožnost zplození manželem (rozhodnutí čís. 1452, 4391, 7677, 12972 Sb. n. s.). Podle těchto zásad řídil se první soud, neboť jeho skutkovým zjištěním, že matka dítěte nesouložila s manželem v kritické době, byl podán důkaz, že dítě nemohlo býti zplozeno žalobcem. Předpis § 158 obč. zákona nebyl ovšem tomu na překážku, aby odvolací soud podle předpisů procesního práva a zejména za šetření zásady bezprostřednosti přezkoumal — a to pokud se týče hodnocení výpovědí svědků, na základě volné úvahy (§§ 463,

272 c. ř. s.) — toto zjištění prvního soudu, které bylo předpokladem pro řešení otázky nemožnosti zplození dítěte žalobcem a aby si toto zjištění buď osvojil, nebo se od něho odchýlil (§§ 488, 498 c. ř. s.). To však odvolací soud neučinil a způsobil tím vadnost řízení (§ 503 čís. 2 c. ř. s.), která znemožnila nejvyššímu soudu rozhodnutí ve věci samé. Neuzná-li odvolací soud při dalším jednání svědeckou výpověď matky dítěte ve spojení s jinými již provedenými důkazy za dostačující k prokázání skutečnosti, že s manželem v kritické době nesouložila, bude mu znovu uvažovati o případném doplnění průvodního řízení výsledkem stran, při čemž by arciť nemohly obstáti důvody, které v příčině nepřipuštění tohoto důkazu uvedl odvolací soud v důvodech napadeného rozsudku. Důkaz dosud neprovedený nelze již předem prohlašovati za bezcenný, to tím méně, jde-li o spor o oduznání manželského původu, v němž podle povahy věci výpovědi manželů jsou zpravidla jedinými průvodními prostředky. Tuto bezcennost nelze opodstatniti ani poukazem na § 158 obč. zák., jak svrchu bylo doloženo.

Čís. 14977.

Věřitel má proti konkursní podstatě nárok na oddělené uspokojení podle § 48 konk. ř. vydáním částky složené na soudě dlužníkem, na jehož jmění byl později vyhlášen konkurs, jen tehdy, stalo-li se složení na soudě řádně. Pokud tomu není tak při částečném placení.

(Rozh. ze dne 20. února 1936, Rv I 860/34.)

Úpadkyně Emilie L. a Elsa M. měly od žalujících v nájmu hotel »G.« za roční nájemné 240.000 Kč. Usnesením okresního soudu v K. ze dne 24. října 1930 k návrhu žalujících bylo jim nařízeno, aby odevzdaly do 1. ledna 1931 najatý předmět. Proti tomu podaly úpadkyně námitky, jimž nebylo vyhověno. Úpadkyně zůstaly po dobu trvání sporu v užívání najatého objektu. Dne 1. ledna 1931 a 1. července 1931 složily po 36.520 Kč 40 h do soudní úschovy dle § 1425 obč. zák. jakožto částky nájemného, jak si je vypočetly samy, poněvadž Dr. Karel H. jako zástupce žalujících odepřel částky ty přijati. Žalující žádala zaplacení celé činže 240.000 Kč a podala na tuto částku dne 28. srpna 1931 žalobu a uvedla, že žalované sice jí nabídly obnos, který se jim zdál býti přiměřený, t. j. 73.040 Kč, že však to odmítla, a že složení k soudu, které žalované předsevzaly, nemá pro ni žádného právního významu. O jmění žalovaných prohlášen byl konkurs dne 24. října 1931. Správce konkursní podstaty Dr. Pavel S., jenž vstoupil do sporu, uznal co do důvodu úplatu za používání hotelu za rok 1931 ve výši 120.000 Kč a tedy za dobu od 1. ledna 1931 do konce září 1931, t. j. do vyklizení hotelu částku 90.000 Kč a bylo proto také částečným rozsudkem dne 11. dubna 1932 uznáno, že straně žalující tato částka jako pohledávka proti žalované straně přísluší. Žaloba na vydání složené částky u soudu, podané proti konkursní podstatě, byla zamítnuta soudy všech tří stolic, nejvyšším soudem z těchto